

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 6.12.2010
COM(2010) 709 окончателен

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА
ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА**

**ОТНОСНО ДЕЙНОСТИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ПО ВЗЕМАНЕ И
ОТПУСКАНЕ НА ЗАЕМИ
ПРЕЗ 2009 Г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Въведение	3
2.	Дейности на Европейския съюз по отпускане на заеми.....	3
2.1.	Преглед.....	3
2.2.	Механизъм за подкрепа на платежния баланс	4
2.2.1.	Главни характеристики на механизма за подкрепа за платежния баланс	5
2.2.2.	Одобрени заеми за подкрепа за платежния баланс и преведени суми през 2009 г.	6
2.2.3.	Реакцията на ЕС при кризата с държавните дългове в еврозоната.....	6
2.3.	Механизъм за макрофинансова помощ.....	7
2.3.1.	Главни характеристики на МФП	7
2.3.2.	Одобрени заеми за МФП и преведени суми през 2009 г.....	7
2.3.3.	Въздействието на финансовата криза върху МФП.....	9
2.4.	Механизъм за отпускане на заеми от Евратом.....	9
2.4.1.	Главни характеристики.....	9
2.4.2.	Преведени суми.....	9
3.	Дейности на Европейския съюз по вземане на заеми.....	10
3.1.	Описание	10
3.2.	Подкрепа за платежния баланс	10
3.3.	МФП	11
3.4.	Евратом	11
4.	Европейска инвестиционна банка	12
4.1.	Дейности на ЕИБ по отпускане на заеми.....	12
4.2.	Дейности на ЕИБ по вземане на заеми	13

1. ВЪВЕДЕНИЕ

В решенията на Съвета, с които се създават различните механизми на Европейския съюз за отпускане на заеми, се изисква Комисията да информира всяка година Европейския парламент и Съвета за използването на тези механизми. В изпълнение на това задължение за предоставяне на информация в настоящия доклад се описват операциите по отпускане на заеми във всяка от съответните области.

В настоящия доклад по-специално се представят накратко дейностите по отпускане и вземане на заеми в рамките на механизма за подкрепа за платежния баланс за държавите-членки извън еврозоната¹ и по програмата за макрофинансова помощ (МФП), предоставяна от Европейския съюз на трети държави. Освен това се предоставя информация за дейностите по отпускане и вземане на заеми от страна на Европейската общност за атомна енергия (Евратом).

За да се допълни картината на дейностите на ЕС в тази област, в последния раздел има кратък преглед на дейностите на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) по отпускане и вземане на заеми през 2009 г.

2. ДЕЙНОСТИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ПО ОТПУСКАНЕ НА ЗАЕМИ

2.1. Преглед

Финансовата подкрепа за държави, които не са членки на ЕС, и за държавите-членки, които не са част от еврозоната, се осигурява от Комисията по силата на различни правни основания в зависимост от съответните географски зони и преследваните цели.

Обикновено когато Европейският съюз оказва помощ за възстановяване на макроикономическото равновесие в дадена държава, извършваните от Комисията операции по финансиране въз основа на различни решения на Съвета са под формата на заеми на двустранна основа (макрофинансова помощ за държави извън ЕС или подкрепа за платежния баланс за държавите-членки извън еврозоната.) Механизмът на Евратом за отпускане на заеми е на разположение за операции по финансиране в държавите-членки на ЕС и някои държави, които не са членки на ЕС (Армения, Русия и Украйна).

Всяко превеждане на суми по заеми за МФП, за подкрепа за платежния баланс или от Евратом се основава на съответстваща базова операция. С други думи дължимите суми (лихва и/или главница), валутата и датите на плащане по отпускания заем съответстват на дължимите суми, валутата и датите на плащане на базовата операция за получаване на заем.

---

¹ С Регламент (ЕС) № 407/2010 на Съвета от 11 май 2010 г. бе създаден сходен, изцяло финансиран от бюджета на ЕС механизъм — европейският механизъм за финансово стабилизиране (ЕМФС), който ще подпомага държавите-членки от еврозоната. Към 1 октомври 2010 г. механизмът не бе активиран.

Таблица 1: Преведени суми по заеми за макрофинансова помощ*, по заеми от Евратом за държави извън ЕС и по заеми за подкрепа за платежния баланс за държавите-членки извън еврозоната

млн. EUR

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Общо
Румъния (член на ЕС от 1.1.2007 г.)		50							50
Албания					9				9
Босна и Херцеговина			10		10				20
бивша югославска република Македония	12	28							40
Сърбия и Черна гора		40		15					55
Ливан								25	25
Общо МФП	12	118	10	15	19			25	199
Евратом⁽¹⁾	40	25	65	215	51	39	16	7	458
Унгария							2 000	3 500	5 500
Латвия								2 200	2 200
Румъния								1 500	1 500
Общо подкрепа за платежния баланс⁽²⁾							2 000	7 200	9 200
Всичко	52	143	75	230	70	39	2 016	7 232	9 857

(1) Включва България и Румъния (държави-членки от 1.1.2007 г.)

(2) На 2 декември 2008 г. максималният размер на отпусканите заеми за държавите-членки извън еврозоната в рамките на механизма за подкрепа за платежния баланс беше увеличен от 12 млрд. EUR на 25 млрд. EUR. На 18 май 2009 г. максималният размер беше увеличен на 50 млрд. EUR.

* Що се отнася до безвъзмездните средства, през периода 2002—2009 г. бяха преведени общо 417 млн. EUR, от които 15,3 млн. EUR през 2009 г. (повече информация за МФП има в Доклада на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно предоставянето на макрофинансова помощ за трети държави през 2009 г.)

2.2. Механизъм за подкрепа на платежния баланс

Финансовата и икономическа криза оказва тежко въздействие върху икономическата активност в Европа и в целия свят. Въпреки безпрецедентните фискални и монетарни мерки, взети от правителствата и централните банки в подкрепа на финансовите пазари, през 2009 г. условията за краткосрочно и дългосрочно финансиране останаха трудни.

През 2008 г. механизмът за подкрепа за платежния баланс беше задействан повторно в подкрепа на държавите-членки извън еврозоната, за да им се помогне да преодолеят затрудненията си с платежния баланс, произтичащи от финансовата криза. През 2009 г. отпуснатите заеми чрез механизма за подкрепа за платежния баланс нараснаха, тъй като финансовата криза продължи да оказва въздействие върху дейностите по финансиране на държавите-членки извън еврозоната.

2.2.1. Главни характеристики на механизма за подкрепа за платежния баланс

Подкрепата за платежния баланс се осигурява под формата на средносрочни заеми, които се отпускат от Комисията, по правило заедно с финансиране от Международния валутен фонд (МВФ) и други международни кредитори като ЕИБ, Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) или Световната банка или заедно с помощ на двустранна основа от държави-членки. По своята същност механизмът е извънреден и се задейства поотделно за всеки конкретен случай. Потенциални получатели на средства са държавите-членки извън еврозоната², които изпитват значителни затруднения по отношение на платежния си баланс. Помощта е с макроикономически характер (т.е. не е обвързана с конкретно използване на средствата, за разлика от помощта, отпускана по проекти). Тя се отпуска, когато са изпълнени определени условия, свързани с икономическата политика, а нейната цел е да облекчи като цяло ограниченията върху външното финансиране на държавата-членка получател и да възстанови доброто състояние на платежния ѝ баланс. Такива свързани с икономическата политика условия се договарят между Комисията (след консултации с Икономическия и социален комитет) и държавата-членка в меморандум за разбирателство, който се подписва преди изпълнението на споразуменията за отпускане на заем. С помощта се подпомага прилагането на мерки за коригиране, предназначени за преодоляване на гореспоменатите затруднения. Проверката на изпълнението на мерките е условие за превеждането на всеки следващ транш по заема.

Механизмът за подкрепа за платежния баланс бе създаден през 1975 г.³ През следващите двадесет години Общността извърши редица операции в подкрепа за платежния баланс на държави-членки, изправени пред значими финансови рискове или затруднения. Тези операции се изразяваха в отпускане на заеми, финансирани чрез получени от Общността кредити.

Нарасналият брой на отговарящите на условията държави-членки след разширяването⁴ и интензитетът на международната финансова криза наложиха през декември 2008 г. механизмът за подкрепа за платежния баланс да бъде задействан отново, а максималният размер на отпусканите средства да бъде увеличен⁵ от 12 млрд. EUR на

---

² Към 1 октомври 2009 г. следните държави-членки не са приели еврото: България, Чешката република, Дания, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Полша, Румъния, Швеция и Обединеното кралство.

³ Регламент (ЕИО) № 397/75 на Съвета от 17 февруари 1975 г. за създаване на нов механизъм, известен като Механизъм на Общността за отпускане на заеми (Community Loan Mechanism, CLM), с който да бъдат подпомогнати някои държави от ЕО за преодоляване на краткосрочните им дисбаланси по текущата сметка, причинени от първата нефтена криза.

⁴ След въвеждането на еврото помощ за платежния баланс могат да получават само държавите-членки извън еврозоната.

⁵ Регламент (ЕО) № 1360/2008 на Съвета от 2 декември 2008 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 332/2002 за установяване на механизъм, осигуряващ средносрочна финансова подкрепа за платежния баланс на държавите-членки.

25 млрд. EUR с цел удовлетворяване на потенциалните потребности. През май 2009 г. беше взето решение за ново повишаване на максималния размер на заемите по механизма⁶ до 50 млрд. EUR, за да се запази способността за бърза реакция при допълнителна нужда от подкрепа за платежния баланс.

2.2.2. *Одобрени заеми за подкрепа за платежния баланс и преведени суми през 2009 г.*

През 2009 г. Съветът взе решение за подпомагане на още две държави в рамките на механизма за подкрепа за платежния баланс:

- заем за Латвия с размер до 3,1 млрд. EUR (Решение 2009/290/ЕО на Съвета от 20 януари 2009 г.); и
- заем за Румъния с размер до 5 млрд. EUR (Решение 2009/459/ЕО на Съвета от 6 май 2009 г.).

По отношение на преведените суми подкрепата за платежния баланс представляваше голяма част от дейността на ЕС по отпускане на заеми през 2009 г. Преведени бяха общо 7,2 млрд. EUR, разпределени на няколко транша.

Таблица 2: преведени суми по заеми по механизма за подкрепа за платежния баланс през 2009 г.

Държава	Решение	Транш	Дата	Сума в млн. EUR
Унгария ⁷	2009/102/ЕО	2-РИ	26.3.2009	2 000
		3-ТИ	6.7.2009	1 500
Латвия	2009/290/ЕО	1-ВИ	25.2.2009	1 000
		2-РИ	27.7.2009	1 200
Румъния	2009/459/ЕО	1-ВИ	27.7.2009	1 500

2.2.3. *Реакцията на ЕС при кризата с държавните дългове в еврозоната*

Вследствие на кризата в Гърция, през май 2010 г. Съветът и държавите-членки одобриха пакет от мерки за запазване на финансовата стабилност в Европа.

Една от тези мерки е създаването на европейски механизъм за финансово стабилизиране (ЕМФС). Този механизъм се основава на член 122, параграф 2 от Договора⁸ и е изцяло финансиран от бюджета на ЕС. Задействането му е обвързано с

⁶ Регламент (ЕО) № 431/2009 на Съвета от 18 май 2009 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 332/2002 за установяване на механизъм, осигуряващ средносрочна финансова подкрепа за платежния баланс на държавите-членки.

⁷ На 9.12.2008 г. на Унгария бе преведен първият транш от 2 000 млн. EUR.

⁸ В член 122, параграф 2 от Договора се предвижда финансова подкрепа за държави-членки в затруднение, причинено от извънредни обстоятелства извън техния контрол.

изпълнението на строго определени условия в контекста на съвместната помощ от ЕС и МВФ; условията са сходни с тези на МВФ. Към 1 октомври 2010 г. механизмът не бе активиран.

Одобрени бяха и две други мерки освен ЕМФС:

- финансова помощ за Гърция, която се състои от заеми на двустранна основа от държавите-членки на еврозоната, обединени в колективен заем и възлизащи общо на 80 млрд. EUR; 30 млрд. EUR се осигуряват от МВФ в рамките на съвместната финансова помощ от ЕС и МВФ, възлизаща общо на 110 млрд. EUR;

- Европейски инструмент за финансова стабилност (ЕИФС) с капацитет 440 млрд. EUR, осигуряван пропорционално от участващите държави-членки.

2.3. Механизъм за макрофинансова помощ

Подробна информация относно операциите за МФП има в годишния Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно предоставянето на макрофинансова помощ за трети държави⁹.

2.3.1. Главни характеристики на МФП

С МФП под формата на заеми и/или безвъзмездни помощи се подкрепят усилията за икономически и политически реформи на държавите получатели, като помощта се предоставя съвместно с бретънуудските институции (МВФ и Световната банка). Основните характеристики на МФП са следните: извънредният ѝ характер, фактът, че допълва финансирането от международните финансови институции, и обвързаността с изпълнението на определени макроикономически мерки. В тясно сътрудничество с МВФ и Световната банка и според конкретните потребности на всяка държава Съюзът подпомага редица трети държави за постигане на общата цел за стабилизиране на финансовото положение и изграждане на пазарна икономика.

Сумите по заеми за МФП обикновено се превеждат на няколко транша — при изпълнението на поставените условия за макроикономическите мерки. Всеки превод на суми за получателя на заема е обвързано със сделка за получаване на кредит от Комисията. В случай на неизпълнение, когато държавата получател не спазва задълженията си за погасяване на заема, Комисията може да прибегне до Гаранционния фонд за външни дейности¹⁰, за да се осигури погасяването на съответния кредит от страна на Комисията.

Преведените суми по заеми по този механизъм от 2002 г. насам са посочени в таблица 1 по-горе.

2.3.2. Одобрени заеми за МФП и преведени суми през 2009 г.

Основните дейности по отпускане на МФП през 2009 г. се изразяват в преговори със съответните власти и са съсредоточени върху следните аспекти:

---

⁹ Докладът за 2009 г. още не е публикуван. За 2008 г. вж. COM/2009/514, SEC/2009/1279.

¹⁰ Вж. Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета.

- Условието за предоставяне на помощ на Ливан (меморандум за разбирателство и споразумение за заем, подписани съответно на 18 и 19 декември 2008 г.)

Планът за МФП за Ливан включва безвъзмездна помощ от 30 млн. EUR и заем от 50 млн. EUR, които трябва да бъдат преведени на два транша. Първият транш по заема (25 милиона EUR) бе преведен в началото на юни 2009 г. През декември 2009 г. Комисията удължи срока, в който може да бъде преведен вторият транш по плана за помощ, до 21 декември 2010 г. Дали вторият транш ще бъде преведен, зависи от изпълнението на условията, поставени в меморандума за разбирателство, сключен с националните власти.

- Разпределяне между Сърбия и Черна гора на заемите за МФП, отпуснати в полза на бившата Съюзна република Югославия.

Това разделяне на вземанията на ЕС към Черна гора от вземанията към Сърбия е в резултат на обявяването на независимостта на Черна гора през юни 2006 г., както и на едно споразумение между Сърбия и Черна гора от юли 2006 г. за разпределяне на външните задължения между двете отделни държави. С това не възникват нови задължения за ЕС и няма отражение върху бюджета. През 2009 г. с Черна гора бе подписано отделно споразумение за заем, което влезе в сила на 4 февруари 2010 г. С него се изпълнява Решение 2008/784/ЕО на Съвета¹¹, съгласно което част от задълженията на Сърбия и Черна гора — по-рано Съюзна република Югославия — по заемите от ЕС се прехвърлят на Черна гора, а в резултат на това намаляват задълженията на Сърбия.

На 30 ноември 2009 г.¹² Съветът на Европейския съюз взе решение за извършване на следните три нови операции за отпускане на МФП:

- За Армения (Решение 2009/890/ЕО на Съвета) — безвъзмездни средства в размер на 35 млн. EUR и заем в размер до 65 млн. EUR. С МФП от ЕС ще бъде допълнена помощта от други дарители, като целта е да се помогне на Армения да покрие потребностите си от финансиране през 2010—2011 г., както и да се ограничи ефектът от финансовата криза. Условието за отпускане на МФП допълват условията по плана на МВФ и включват задоволителното изпълнение на посочения план, както и на предложените реформи в областта на управлението на публичните финанси, управлението на дълга, възлагането на обществени поръчки и митническата политика.
- За Босна и Херцеговина (Решение 2009/891/ЕО) — под формата на заем с размер до 100 млн. EUR. Целта на тази помощ е да се помогне на властите да удовлетворят остатъчните потребности от външно финансиране и бюджетни потребности, които са последица от голямото забавяне на икономическия растеж на страната. Тя допълва помощите по плановете на МВФ и Световната банка. Планира се средствата по заема да бъдат преведени на два транша, които са условно предвидени за третото и четвъртото тримесечие на 2010 г. в зависимост от това, дали свързаните с помощта изисквания ще бъдат спазени задоволително.

---

¹¹ ОВ L 269, 10.10.2008 г., стр. 8.

¹² Освен това с Решение 2009/890/ЕО на Съвета бе отпусната МФП за Грузия под формата на безвъзмездни средства в размер на 46 млн. EUR.

- За Сърбия (Решение 2009/892/ЕО) на Съвета — МФП под формата на заем с размер до 200 млн. EUR. Целта на тази помощ е да се помогне на властите да удовлетворят остатъчните потребности от външно финансиране и бюджетни потребности, които са възникнали в страната в контекста на световната криза. Тя допълва помощите по плановете на МВФ и Световната банка. Очаква се тази помощ да бъде освободена през 2011 г., ако се наблюдава задоволително изпълнение на свързаните с нея изисквания. Освен това, както бе споменато по-горе, задълженията на Сърбия по предишни заеми за МФП, отпуснати на Съюзна република Югославия, бяха намалени чрез прехвърляне на част от тях на Черна гора съгласно Решение 2008/784/ЕО на Съвета.

През 2009 г. бяха преведени суми по един заем за МФП¹³:

– първият транш от 25 млн. EUR по заема за Ливан.

2.3.3. Въздействието на финансовата криза върху МФП

Вследствие на финансовата криза няколко съседни на ЕС държави (Украйна, Грузия, Армения и Беларус), както и други държави извън ЕС (Исландия, Киргизката република и Таджикистан) поискаха МФП, за да облекчат натиска върху валутните си резерви и да подкрепят икономическата стабилност и реформите.

През октомври 2009 г. Комисията прие предложение за заем за МФП в размер на 500 млн. EUR за Украйна (който се добавя към заема от 110 млн. EUR, одобрен през 2002 г., но все още непреведен поради липсата на работно споразумение с МВФ). Предложението за заем за Украйна бе прието от Съвета на 29 юни 2010 г. и бе гласувано от Парламента на 7 юли 2010 г. по обикновената законодателна процедура въз основа на член 212 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

2.4. Механизъм за отпускане на заеми от Евратом

2.4.1. Главни характеристики

Механизмът за отпускане на заеми от Евратом може да се използва за финансиране за проекти в държавите-членки (Решение 77/270/Евратом на Съвета) или в някои трети държави — Украйна, Русия и Армения (Решение 94/179/Евратом на Съвета). Тези отпуснати заеми са извънбюджетни операции, които Комисията финансира чрез вземане на съответстващи заеми от финансовите пазари. През 1990 г. Съветът определи максимален размер на заемите от 4 млрд. EUR, от които около 3,4 млрд. EUR вече са одобрени и средствата са преведени. През 2002 г. Комисията предложи повишаване на максималния размер на заемите от 4 млрд. EUR на 6 млрд. EUR, като по това предложение все още не е постигнато съгласие в Съвета.

2.4.2. Преведени суми

Дейността на Евратом във връзка с отпускането и вземането на заеми през 2009 г. бе съсредоточена върху третия (последен) транш от 10,3 млн. USD¹⁴ по споразумението за заем за проекта K2R4¹⁵ в Украйна.

---

¹³ На Грузия през 2009 г. бе преведен първият транш безвъзмездни средства в размер на 15,3 млн. EUR.

3. ДЕЙНОСТИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ПО ВЗЕМАНЕ НА ЗАЕМИ

3.1. Описание

С цел да се финансират отпусканите заеми, одобрени от Съвета, Комисията е оправомощена да заема средства на капиталовите пазари от името на Европейския съюз и Евратом. Функционирането на механизма за вземане и отпускане на заеми в рамките на всеки инструмент (подкрепа за платежния баланс, МФП и заеми от Евратом) е определено в съответната нормативна база. Съществува пряка връзка между всяка операция по вземане на заем и свързаната с нея операция по отпускане на заем, с което се гарантира, че бюджетът на ЕС не поема лихвен или валутен риск. На оставащите за изплащане задължения по получени заеми съответстват оставащите за събиране вземания по отпуснати заеми.

3.2. Подкрепа за платежния баланс

С емитирането на облигации ЕС се утвърди като голям емитент на пазара на референтни облигации в евро (euro benchmark bonds). Облигациите бяха много добре приети на пазара. Инвеститорският интерес беше много силен и бързо бяха записани облигации, надхвърлящи размера на емисията. В окончателното разпределение бяха представени всички основни класове инвеститори, включително централни банки, инвестиционни фондове, банки и застрахователни дружества. Цените на облигациите бяха близо до най-добрите в референтната група (Sovereign Supranational Agency Sector) заедно с емитенти като ЕИБ, „Kreditanstalt für Wiederaufbau“ („KfW“) и „Société de financement de l'économie française“ („SFEF“).

Представянето на вторичния пазар също беше много добро и затвърди стабилните позиции на ЕС като емитент на първокласни референтни облигации. Тази добра позиция бе подсилена със следващата емисия на референтни облигации през юли 2010 г.

---

¹⁴ Последният транш беше преведен през октомври 2009 г.

¹⁵ На 29 септември 2004 г. Комисията одобри заем в евро с общ размер, равняващ се на 83 млн. USD, за повишаване на безопасността на ядрените блокове Хмелници 2 и Ровно 4 (K2R4) в Украйна.

Таблица 3: емисии на облигации на ЕС през 2009 г.¹⁶

Държава	Описание	Дата на емисията	Падеж	Размер (EUR)	Купон
Латвия	ЕЕС 3.25 2014	25.2.2009	3.4.2014	1 млрд.	3,125%
Унгария	ЕЕС 3.25 2014	26.3.2009	7.11.2014	2 млрд.	3,25%
Унгария	ЕЕС 3.625 2016	6.7.2009	6.4.2016	1,5 млрд.	3,625%
Латвия + Румъния	ЕЕС 3.125 2015	27.7.2009	27.1.2015	2,7 млрд.	3,125%

3.3. МФП

През 2009 г. имаше само една операция по вземане на заем в размер на 25 млн. EUR във връзка с отпускането на заем за МФП за Ливан.

3.4. Евратом

През 2009 г. бяха набрани средства в размер на 10,335 млн. USD (с равностойност от 7,104 млн. EUR) за осигуряване на финансирането за проекта K2R4 в Украйна.

Таблица 4: Размер на взетите от ЕС заеми във връзка със съответстващите им механизми за финансиране за периода 2002—2009 г. млн. EUR¹⁷.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
МФП	12	118	10	15	19			25
Евратом	40	25	65	215	51	39	16	7
Подкрепа за платежния баланс							2 000	7 200
Общо	52	143	75	230	70	39	2 016	7 232

¹⁶ http://ec.europa.eu/economy_finance/financial_operations/market/borrowing/benchmark_issues_2011-14_en.htm

http://ec.europa.eu/economy_finance/financial_operations/market/borrowing/benchmark_issues_2015-16_en.htm

¹⁷ Допълнителна информация относно облигациите на ЕО има на следния адрес в интернет: http://ec.europa.eu/economy_finance/financial_operation_instruments/market_operations59_en.htm.

Таблица 5: Общ размер на взетите от Европейския съюз заеми — оставащи за погасяване суми по главниците в края на всяка година за периода 2002—2009 г.⁽¹⁾ (млн. EUR)

	ЕОВС в ликвидация ⁽¹⁾ (2)	Евратом ⁽¹⁾	Подкрепа за платежния баланс	МФП	Европейски съюз — общо
2002	713	80		1 379	2 172
2003	431	105		1 372	1 908
2004	423	170		1 214	1 807
2005	440	385		1 080	1 905
2006	436	436		969	1 841
2007	400	474		786	1 260
2008	266	484	2 000	654	3 404
2009	214	481	9 200	584	10 479

⁽¹⁾ Използвани са валутните курсове към 31 декември всяка година.

⁽²⁾ Европейската общност за въглища и стомана (ЕОВС) е в ликвидация от 2002 г. Падежът на последната облигация, емитирана от ЕОВС, е през 2019 г.

4. ЕВРОПЕЙСКА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА

4.1. Дейности на ЕИБ по отпускане на заеми

Предоставяните от ЕИБ заеми, които се отпускат от собствените ресурси на банката, представляват пряко финансиране за индивидуални проекти или общи заеми за финансови посредници, които след това разпределят средствата между местни проекти с по-малък мащаб. През 2009 г. общият размер на заемите, договорени от ЕИБ, е нараснал с 37 % до 79,3 млрд. EUR, от които 70,5 млрд. EUR са договорени с държави-членки, а 8,8 млрд. EUR — с партньорски държави.

При отпускането на заеми от ЕИБ въздействие върху бюджета на ЕС се оказва, когато тези заеми са придружени от гаранции от ЕС, субсидии за лихвите или други разпоредби за поделение на риска между ЕС и ЕИБ. По-конкретно, за някои заеми от ЕИБ за държави извън ЕС се издава гаранция, покрита от бюджета на ЕС. На 21 април 2010 г. в рамките на междинния преглед на външния мандат на ЕИБ¹⁸ Комисията издаде подробен доклад за дейността на ЕИБ по отпускане на външни заеми. Същевременно ЕИБ управлява механизми за поделение на риска, включващи използването на бюджета на ЕС за подпомагане на вътрешните политики на Съюза (например механизма за финансиране с поделение на риска за научноизследователски и развойни проекти и издаването на гаранции по заеми за проекти за трансевропейската транспортна мрежа)¹⁹.

¹⁸ COM (2010) 173.

¹⁹ Комисията докладва на Съвета и Парламента за въвеждането на нови финансови механизми през 2009 г., финансирани от бюджета на ЕС в рамките на годишното изпълнение на бюджета

4.2. Дейности на ЕИБ по вземане на заеми

Световната финансова криза промени условията на пазарите. Въпреки че през второто шестмесечие на 2009 г. пазарите си възвърнаха до известна степен доверието, несигурността остана висока през цялата година, поради което емитирането на дълг бе затруднено, особено за по-големи емисии и за емисии с по-дълги срокове до падежа. Спасителните планове на правителствата доведоха до голямо предлагане на държавни и държавногарантирани облигации. Инвеститорите можеха все по-внимателно да избират в какви ценни книжа да вложат средствата си.

Въпреки трудните условия за финансиране през 2009 г. ЕИБ събра по плана си за финансиране за посочената година 79,4 млрд. EUR при благоприятни условия благодарение на добрата си позиция на пазара.

съгласно точка 49 от Междунституционалното споразумение между Комисията, Европейския парламент и Съвета.